

Even uw aandacht...

Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.

Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.

Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige toneelstuk te ontfemen en te lezen voor u tot de aankoop van boekjes voor opvoering beslist.

Veel leesplezier!

DE DREIGING VAN DE TORENS

Toneelspel in 7 taferelen

door

Peter de Kemel

Naar de novelle 't Beeldeken van Cyriel Buysse

Toneelfonds J. Janssens – Antwerpen

2016

Nr. 2275

PERSONAGES

6 dames - 5 heren

Philomene
 Theofiel, haar man
 Reinhilde, hun oudste dochter
 Leontine, hun jongste dochter
 Desire, haar broer
 Aspasie, zijn vrouw
 Martha, haar schoonzuster, zuster van Theofiel
 De pastoor
 De baron
 Dokter
 Leonce, een meid van het kasteel

"De dreiging van de torens" speelt zich af in Vlaanderen anno 1920.

Tijdsverloop:

1e Tafereel: Een vooravond, begin maart.
 2e Tafereel: Twee dagen later, in de voormiddag.
 3e Tafereel: De volgende dag, 's avonds.
 4e Tafereel: Twee weken later, in de namiddag.
 5e Tafereel: Een vooravond, eind april.
 6e Tafereel: De volgende dag, in de namiddag.
 7e Tafereel: Enkele dagen later, in de voormiddag.

Het decor:

Het decor stelt de woon- en slaapkamer van het hoveniershuisje van Theofiel en Philomene voor en dit in de eerste 3 taferelen.

Vanaf het vierde tafereel speelt alles zich af in het huisje van de jachtopziener van het kasteel. Dit gebeurt door een kleine decorwissel. In alle taferelen is de scène verdeeld in twee speelplans.

De slaapkamer van het hoveniershuisje:

Bevindt zich in de linker achterhoek en beslaat 1/4 van de scène. De deur van de slaapkamer komt uit in de woonkamer en zit achteraan in de verticale denkbeeldige wand die de slaapkamer scheidt van de woonkamer. In het midden van de linkse wand, staat het bed, met het hoofdeinde tegen de linkse wand. In de achterwand bevindt zich een klein raam. In de rechtse hoek van de horizontale denkbeeldige wand staat een

stoel. In de achterhoek van de linker wand staat een kleine kleerkast.

De woonkamer van het hoveniershuisje:

In de achterwand links, haast naast de denkbeeldige wand zit de ingangsdeur. Rechts van de deur zit een klein raam.

In de rechter wand, vooraan, de deur naar de gang.

In het midden van de rechter wand een Leuvense stoof. Achter de stoof staat een zetel. Vooraan van de linker wand een kast.

Voor de kast, tegen de wand een stoel. In het midden van de woonkamer staat een tafel met vijf stoelen rond.

De slaapkamer van het huisje van de jachtopziener:

Blijft ongewijzigd als deze van het hoveniershuisje, daar er zich geen taferelen meer in afspelen.

De woonkamer en het huisje van de jachtopziener:

De kast uit de eerste drie taferelen moet groot genoeg zijn als ze nu tegen de rechter wand geplaatst wordt om de deur naar de gang in het hoveniershuisje te verbergen.

De kast tegen de linker wand in het hoveniershuisje verborg een deur die nu de deur naar de gang wordt in het huisje van de jachtopziener.

1ste tafereel

Een vooravond, begin maart.

(De pastoor zit samen met Philomene aan tafel.)

PASTOOR : En hoe gaat het met Theofiel, vrouwe Van Dalen?

PHILOMENE : Veel werk. Maar goed meneer de paster. Merci.
Hij werkt van 's nuchtings vroeg tot 's avonds late om
mee al zijn werk op't kasteel rond te geraken.

PASTOOR : Meneer de baron heeft ook enkel lovende woorden
over zijn werk.

PHILOMENE : Hij doet enorm zijn beste, meneer de paster.
Maar het is zwaar voor éne mens. Doordat de winter zo
lange aangesleept heeft geraakt hij moeilijk tijdig
rond mee al zijn werk in den hof en de serren.

PASTOOR : Met de komst van de lente worden de dagen langer
en misschien denkt meneer de baron er wel aan een
tweede hovenier in dienst te nemen.

PHILOMENE : Dat zal... *(Plots houdt ze op met praten.)*

PASTOOR : Vrouwe Van Dalen?

PHILOMENE : Meneer den baron... 't Is eigenlijk van geen
belang, meneer de paster.

PASTOOR : Vreest ge dat ik loslippig zal zijn, vrouwe Van
Dalen?

PHILOMENE : *(Wacht even.)* ... Meneer den baron wil van genen
tweeden hovenier horen, meneer de paster. Theofiel is
ter al een paar keren voorzichtig over begost, maar
meneer den baron blijft bij zijn gedacht, dat enen
hovenier voldoende is.

PASTOOR : Ge moet verstaan, vrouwe Van Dalen, de daguren
zijn kostelijk. Een tweede hovenier zou een grote
meerkost zijn voor het kasteel. Ik heb tenandere uit
goeie bron vernomen dat meneer de baron wel loon naar
werken geeft aan uw man.

PHILOMENE : Daar zult ge ons nooit horen over klagen, meneer de paster. Het verschil in dagure mee zijn vroeger werk is aanzienlijk.

PASTOOR : Zijn schone daguur en de vreugde waarmee hij zijn werk doet, zullen ervoor zorgen dat hij zijn zware dagtaak naar behoren kan blijven doen.

PHILOMENE : Misschien wel, meneer de paster. Maar hij ziet er toch verschrikkelijk moe uit de laatste dagen.

PASTOOR : Eenmaal alles gezaaid en geplant is, moet hij het toch wel weer wat rustiger aan kunnen doen. We moeten ook rekening houden met de bijkomende voordelen als hovenier van het kasteel. Ik neem aan dat ge hier geen huishuur dient te betalen en op het aanpalend stukje grond groenten moogt kweken voor eigen gebruik.

PHILOMENE : Dat is inderdaad een bijkomend voordeel, meneer de paster.

PASTOOR : Wees content dat ge in zo'n toestand kunt leven. Er zijn er in het dorp die het met heel wat minder moeten stellen.

PHILOMENE : Ge zult wel gelijk hebben, meneer de paster.

PASTOOR : Vertel mij liever eens hoe het gaat met de kinderen.

PHILOMENE : Goed, meneer de paster. Ons twee oudste, Reinhildeke en Leontientje gaan naar de zusterkesschole in Zomergem en de kleinsten blijft bij mij.

PASTOOR : Naar Zomergem. Is wel een eind van hier.

PHILOMENE : Meer dan een half ure te voete, meneer de paster. Maar ze gaan geern. Ze zitten bij de meiskes van uldren leeftijd en ze zijn leergierig.

PASTOOR : Het doet mij plezier dat ze vooruit willen. Laat ons hopen dat ze mogen uitgroeien tot twee flinke Christelijke vrouwen.

PHILOMENE : Laat ons hopen, meneer de paster.

PASTOOR : Ge ziet, vrouwe Van Dalen, er is eigenlijk geen reden om te klagen. Uw man heeft misschien wel zwaar werk, maar verdient zijn boterham om zijn gezin te

onderhouden. Gij kunt u bezig houden met het huishouden en de opvoeding van de kleinste en uw twee dochters zijn vlijtige studentes.

PHILOMENE : Ja, eigenlijk is't waar, meneer de paster.

PASTOOR : We moeten leren kontent zijn met wat we hebben, vrouwe Van Dalen. Het voornaamste is dat we gezond mogen blijven. Ik moet nu gaan. *(Staat recht.)* Maak mijn groeten over aan Theofiel.

PHILOMENE : Dat zal ik zeker doen, meneer de paster.

PASTOOR : *(Geeft haar een hand)* Vrouwe Van Dalen, dat het u verder goed mag gaan en tot zondag in de hoogmis dan maar.

PHILOMENE : Zekers, meneer de paster. En bedankt voor de komst.

PASTOOR : Het is de taak van een pastoor om na te gaan hoe het met zijn parochianen gesteld is. *(Met een knik naar haar.)* Vrouwe Van Dalen. *(Af.)*

(Philomene dekt de tafel. Ze legt brood op tafel, zet koppen voor koffie, als de deur opengaat en haar man Theofiel, drijfnat en duidelijk uitgeput de deur opendoet. Hij komt zwaar hoestend binnen.)

PHILOMENE : Oh heere, zij je gij hier al. En hoe zie je der uit.

THEOFIEL : Ik voele mij ziek. 't Ga niet meer.

PHILOMENE : *(Gaat bij hem en ondersteunt hem naar de zetel)* Toe, zet ui rap bij de stove. De warmte zal ui goed doen.

THEOFIEL : 't Is dienen aanhoudende regen en diene snijdende wind die 't mij gelapt heeft. Als ge der twee uren in buiten loopt, zij je nat tot op ui bloot vel.

PHILOMENE : Trekt ui natte kleren uit.

THEOFIEL : Laat mij eerst vijf minuten zitten. Da'k wat op asem kan komen. 'k Heb het hemelste moeilijk g'had om

thuis te g'raken. (*Hij zit nu in zijn zetel naast het vuur.*)

PHILOMENE : Trekt tons tenminste ui natte veste uit. (*Ze helpt hem zijn vest uit te trekken.*)

THEOFIEL : Ik kan't niet meer aan, Philomene. Iederen dag loop ik verder achteruit mee mijn werk.

PHILOMENE : Peinst nui nen moment niet op dat werk. Wil ik thee maken? Zoethoutthee, dat zal ui deugd doen.

THEOFIEL : Ik heb nui geen goeste naar thee.

PHILOMENE : Maar 't is voor ui goed.

THEOFIEL : Het enige dat moet gedaan worden voor mijn goed is dat den baron nen tweeden hovenier in dienst pakt.

PHILOMENE : Ge weet dat meneer den baron...

THEOFIEL : (*Spottend.*) Meneer den baron! Het enigste waardat "meneer den baron" aan peinst, is aan zijne portemonnee.

PHILOMENE : Dat moogt ge niet zeggen. Hij heeft ui altijd op tijd en goed betaald.

THEOFIEL : Is dat tons niet de doodnormaalste zake mischien? Ik moet der werken voor twee. Hij profiteert gewoon van mij, Philomene. Hij weet dat ik tot het uiterste ga omdat, ondanks dat er onmenselijk veel werk is, het toch zou gedaan zijn.

PHILOMENE : Daar is't hij ui ook dankbaar voren.

THEOFIEL : (*Spottend.*) Dankbaar! Peinst ge dat diene vent ook maar een beetje respekt heeft voor mijn werk. Als't hij in den hof passeert ziet hij mij nog niet eens staan. Mee zijn dikke pense loopt hij mij voorbij alsof da'k ene van de bomen in zijn dreve ben.

PHILOMENE : Nui spreekt ge azo omdat je moe en ziek zijt. Binnen enigste dagen...

THEOFIEL : Nee, Philomene, binnen enigste dagen zal ik juist 't zelfste zeggen of nui. Mijn respekt voor die gasten van 't kasteel is voorbij. Ze profiteren van mij. Ze buiten mij uit. Mee de dagure dat hij bespaart op nen tweeden hovenier geeft hij binst de zomer feesten voor

't sjiek volk uit den omtrek. Mee 't gene dan ze op mijn werk besparen eten en drinken ze tons gelijk zwijnen.

PHILOMENE : Hoe spreekte gij nui. Azo heb je nog nooit geklapt.

THEOFIEL : Tebinst da kik in de morre zitte te wroeten zitten ze zulder ulder zat te drinken en kunnen ze van mallekaars lijf niet blijven. Nee, Philomene, voor zulk een volk kan ik geen respekt meer opbrengen.

PHILOMENE : Dat kan niet waar zijn wat dat je zegt. Ge laat uiwe fantasie op hol slaan doordat je moe en ziek zijt.

THEOFIEL : Ze hebben ons altijd al uitgebuit, Philomene. Alleene hebben we 't in 't begin niet durven onder ogen zien.

PHILOMENE : Hij heeft er ui toch van in't begin goed voren betaald. We mogen hier voor niets wonen, we...

THEOFIEL : En wat moeten we der allemaal voren doen, Philomene. Ik moet mij kapot werken in zijn hovingen en zijn serren, zonder der ook maar de minste vorm van respekt voren te krijgen. Binst de zomer, als al de sjieke heren en madams op't kasteel gearriveerd zijn mogen de kinders niet buiten spelen en mogen wulder mee moeite luie asemen, omdan we den aandacht van dat sjiek volk zouden trekken.

PHILOMENE : g'Overdrijft.

THEOFIEL : Ik, zowel als gij heb nog nooit nen voet binnen in 't kasteel moeten zetten. Wulder zijn maar 't gemeen volk dat in ulder hovingen werkt. Wulder zijn niets in ulder ogen, we...

PHILOMENE : Dat moogt ge niet zeggen. Zelfs de paster heeft hier juist nog gezegd dat meneer den baron niets dan lovende woorden heeft over ui werk.

THEOFIEL : Heeft hij tons te klagen over mij? Van 's nuchtings tot 's avonds zit ik op zijn land. Ieder ure van

den dag sta 'k gereed voor hem. Ik werke mij nondidjuu steendood voor hem!!

PHILOMENE : Meneer de paster...

THEOFIEL : (*Spottend.*) Meneer de paster! Wat weet de paster wat dat werken is. Hij staat van boven in zijne preekstoel en zegt hoe dat alles zou moeten gebeuren. Alleene heeft hij zelve nog nooit iets gedaan.

PHILOMENE : Meneer de paster is nen oprechte mens. Hij...

THEOFIEL : Heb je hem al ooit één woord verkeerd horen zeggen over de die van't kasteel? En weet ge waarom niet, Philomene? Omdat den beker waardat hij uit drinkt in de kerke van den baron is, omdat de stoelen waar dan we op zitten in de kerke van den baron zijn. Omdat het huis waardat de paster in woont van den baron is.

PHILOMENE : Den helft van 't dorp is van meneer den baron.

THEOFIEL : Dat is't, Philomene. Dat verstikkend gevoel. Ge kunt hier niet vrij asemen. Voor al wat dat je doet of peinst moet je verantwoordinge afleggen. Alleene binst de winter als ze in de warme landen zitten kunt ge vrij asemen. Tons is alles totaal anders. Ge krijgt den indruk dan die alziende ogen weg zijn, dat je eindelijk nekeer nen moment mee ruste gelaten wordt en ui goestinge kunt doen.

PHILOMENE : Maar ge verdient er goed ui brood. Als ge zegt dat je niet langer in zijn hovingen wilt werken, moeten we hier verhuizen en misschien vinde wel niet direkt vast werk, waardore dan we in armoe zullen leven.

THEOFIEL : Ik weet het, Philomene, maar dat kan niet weg-pakken dat ik mij misbruikt voele. Ik voele mij zo kleine tegenover dat volk van 't kasteel. Die torens. Ulder machtige torens van ulder kasteel dien een schaduwe tekenen boven ons hier. Als we hier blijven zullen we altijd in ulder macht, in de schaduwe van ulder torens leven.

PHILOMENE : Rust nui maar wat. Ge jaagt ui nodeloos op. Ge zijt al zo ziek.

THEOFIEL : Nen mens moet der ziek van worden.

PHILOMENE : Ge moet die gedachten proberen van ui af te zetten. Zal ik den dokter laten komen?

THEOFIEL : Voor wat? Voor hem te horen zeggen dat ik oververmoeid ben en zou moeten rusten? En voor ik tons te moeten zeggen dat dat niet zal gaan omdat den baron genen tweeden hovenier in dienst wil pakken?

PHILOMENE : Laten we tons maar wachten tot morgen. Als 't morgen niet beter is, zenden we Reinhildeke om den dokter. Doe nui die natte kleren uit. Ik zal een kruike mee warm water vullen en ge kunt ui tons beter in een warm bedde leggen, daar zult ge best vanal zijn.

THEOFIEL : Laat ons hopen. Laat ons hopen dat der veranderinge in ons situatie komt.

(Licht wegfaden terwijl Theofiel hoest.)

2de tafereel

Twee dagen later. In de voormiddag.

(In de slaapkamer onderzoekt de dokter Theofiel. Het licht blijft heel gedempt. In de woonkamer zitten Reinhilde en Leontine aan tafel en eten boterhammen. Ze zijn aan het bekvechten.)

REINHILDE : En de zuster heeft toch gezegd da kik beter kan rekenen dan gij!

LEONTINE : Ja, maar ge zijt waarschijnlijk al vergeten wat dat ze gezegd heeft over ui schrijven. Der staan meer woorden mee fouten in ui dictee dan zonder.

REINHILDE : Dat is gelogen!

LEONTINE : Dat is niet gelogen. Op achttien woorden stonden der veertiene mee een fout in. Ge schrijft zelfs nog altijd ik word, mee dt.

REINHILDE : Gij schrijft zonder fouten omdat je alles afschrijft van de die die nevenst ui zit.

LEONTINE : Ik kan moeilijk alles afschrijven, want de die die nevenst mij zit, komt al vier dagen niet.

REINHILDE : Dat zal tons wel verklaren waarom dat je de laatste paar dagen veel meer fouten schrijft. En ui rekenen! Ge weet nog niet eens hoeveel dat achte maal achte is.

LEONTINE : Vierenzestig!

REINHILDE : Ja, dat weet je om da 'k het ui gemakkelijk gemaakt heb. Maar hoeveel is zevenentachtig maal viere?

LEONTINE : Uih...

REINHILDE : Zie je wel! Ge weet het niet.

LEONTINE : En weette jij het?

REINHILDE : Dat is ... Uih...

LEONTINE : Hui! Ge weet het zelve niet.

(Philomene komt de woonkamer binnen via de voordeur.)

REINHILDE : Ah nee! Ik zal het ui nekeer sebiet gaan zeggen zie. Dat is...

PHILOMENE : Zal't nui gaan? Ulder vader ligt doodziek te bedde en gulder zit hier al dat lawijt te maken. Ge moest beschaamd zijn.

REINHILDE : 't Is Leontine. Ze verwijt mij al heel den nuchting dat ik niet zonder fouten kan schrijven.

LEONTINE : Dat is ook azo hé.

REINHILDE : Ik kan misschien moeilijk zonder fouten schrijven, maar jij kunt niet eens tot vijf tellen. Ze weet nog niet eens hoeveel dat zevenentachtig maal viere is.

LEONTINE : Ge weet het zelve niet.

REINHILDE : Ah nee! Driehonderachtenveertig. Voilà!!

PHILOMENE : En nui zal't gaan hé. Ik wille geen ene van
ulders getween nog horen. Vandage is't geen schole.

LEONTINE : Maar 't is Rein...

PHILOMENE : Nog één woord en ge vliegt tot vandenachternoene
in't voederkot. En nui alle twee naar ulder kamer.

(Reinhilde en Leontine staan recht. Leontine steekt haar tong uit naar Reinhilde terwijl ze naar de deur van de gang gaan. Reinhilde volgt haar en vlak voor de deur van de gang, geeft ze haar een neep in haar dij.)

LEONTINE : Au! Gij hé...

PHILOMENE : Wel gie...

(Beiden af door de deur naar de gang. Philomene begint de tafel af te ruimen. Het licht in de woonkamer dimt. Het licht gaat aan in de slaapkamer.)

DOKTER : Ge blijft koortsen maken, baas Van Dalen. Jaagt ge u dan in iets op?

THEOFIEL : *(Spreekt met een vrij hese stem en hoest af en toe. Het is duidelijk dat hij pijn heeft als hij spreekt.)* Ik heb de courage niet voor mij in iets op te jagen, meneer den dokter.

DOKTER : Het wilt precies niet beteren.

THEOFIEL : 't Is die keelpijne die zo verschrikkelijk is. Het is juist gelijk da'k alle minuten ga stikken.

DOKTER : Zo erg is het nu ook weer niet. Ik moet alleen constateren dat ge geen betering kent. Het is hier ook te vochtig en te kil om rap te kunnen genezen.

THEOFIEL : Mij vrouwe brengt mij gestadig een kruike mee warm water om mijn bedde warm t'houden.

DOKTER : Ja ja, maar het is die kille lucht die ge inademt die u geen goed doet.

THEOFIEL : Ik voele mij ook niet goed. Alles brandt hier azo van binnen.

DOKTER : Ge hebt te lang doorgewerkt, baas Van Dalen. Hadt ge een paar dagen vroeger gestopt, dan...

THEOFIEL : Dat is gemakkelijk gezegd, meneer den dokter. Maar als ge der alleene voren staat tons...

DOKTER : Dat lost niets op, baas Van Dalen. Zie de toestand waarin dat ge nu terecht gekomen zijt. Hadt ge wat vroeger rust genomen dan hadt ge er misschien met een dag of twee rust en veel warmte vanaf geweest.

THEOFIEL : En hoelange peinst ge dat ik nui...?

DOKTER : Van werken deze week zal er al niets meer in huis komen. We moeten voorzichtig zijn. Als ge morgen niet beter zijt, moet uw bed in de woonkamer, in de warmte geplaatst worden. Dat ge hier weg zijt uit die kilte. Ik zal ook vragen aan uw vrouw dat ze u nog meer warme thee te drinken geeft. Moesten de koortsen nog erger worden, dan laat ge mij onmiddellijk roepen. Zoniet kom ik u morgen in de voormiddag terug opzoeken.

THEOFIEL : In orde, meneer den dokter.

DOKTER : En verzorg u, baas Van Dalen. Dat ge rap beterschap moogt kennen.

THEOFIEL : Ge zijt merci, meneer den dokter.

(De dokter verlaat de slaapkamer en komt bij Philomene in de woonkamer. Het licht in de slaapkamer dimt, dat in de woonkamer gaat aan.)

PHILOMENE : En, meneer den dokter?

DOKTER : Het staat mij niet aan, vrouwe Van Dalen. Als ge het mij vraagt, gaat hij achteruit.

PHILOMENE : Maar hij krijgt haast alle uren zijnen warmen zoethoutthee. Der sta gestadig water op voor zijn kruike en...

DOKTER : Allemaal best mogelijk, vrouwe Van Dalen. Maar zijn hoest is verslecht. Hij komt van te diep om zomaar een gewone valling te zijn.

PHILOMENE : Wat wilt ge tons zeggen, meneer den dokter?

DOKTER : Ik denk dat uw man een longonsteking te pakken heeft, vrouwe Van Dalen.

PHILOMENE : Oh heere, meneer den dokter dat...

DOKTER : We moeten nu niet nodeloos gaan panikereren. Het is niet in die maten dat hij het niet te boven zal komen, maar...

PHILOMENE : Wat is ter van dienen maar, meneer den dokter?

DOKTER : Waardat ik mij zorgen over maak is dat hij zo hees wordt en klaagt over felle pijnen in zijn borst. Hij spreekt over een branderig gevoel.

PHILOMENE : En wat...?

DOKTER : Daardoor denk ik dat het met hem erger gesteld is dan we vermoeden. Het moet een longonsteking zijn die al wat gevorderd is.

PHILOMENE : Wat is het beste dan we nui voor hem kunnen doen, meneer den dokter? Op nen frank moet er niet gekeken worden.

DOKTER : Het gaat hier niet over het wel of niet kunnen betalen van dokterszorgen, vrouwe Van Dalen. Het eerste waar moet voor gezorgd worden is dat hij uit die kille kamer weg is. Zijn bed moet hier gezet worden. In de warmte, in de droge lucht.

PHILOMENE : Hier in de woonkamer, meneer den dokter? Maar... Maar hij zal hier niet kunnen rusten. De kinders lopen hier over en were en...

DOKTER : Het is voor het wel van uw man, vrouwe Van Dalen. Als hij daar in die kille kamer blijft, kan er van genezing geen sprake zijn. De kinders zullen zich voor die tijd moeten aanpassen. Uw man heeft warmte en rust nodig, alleen...

PHILOMENE : Wat schilt er tons nog mee hem, meneer den dokter?

DOKTER : Alleen is hij enorm zwak om te genezen. Het lijkt wel of hij is aan het einde van zijn krachten.

PHILOMENE : Dat... Dat zal wel azo zijn, meneer den dokter. Hij heeft onmenselijk vele gewerkt de laatsten tijd. De lang aanslepende winter en tons... Hij staat er ook helegans alleene voren op 't kasteel. Het is de oververmoeidheid en dat slecht were die... *(Ze wendt zich af.)*

DOKTER : We moeten nu niet gaan dramatiseren, vrouwe Van Dalen. Er wordt dus voor gezorgd dat zijn bed hier kan staan en ge drijft het aantal keren dat ge hem warme thee doet drinken, nog wat op. Ik zal inplaats van morgen, vanavond nog eens langs komen.

PHILOMENE : Merci, meneer den dokter, merci. *(Gaat naar de kast.)* Hoevele...?

DOKTER : We zullen vanavond wel afrekenen, vrouwe Van Dalen. Ik ga nu. Moesten de pijnen erger worden, dan laat ge één van uw kinderen mij roepen.

PHILOMENE : Zeker, meneer den dokter.

DOKTER : *(Hij knikt als groet naar Philomene.)* Vrouwe Van Dalen. *(Af, via voordeur.)*

(Philomene blijft gewoon naar de deur staan staren. Het licht in de slaapkamer gaat aan.)

THEOFIEL : *(Off, slaapkamer. Roept zachtjes.)* Philomene!

PHILOMENE : *(Ze draait haar richting kamerdeur en luistert.)*

THEOFIEL : Philomene!

PHILOMENE : *(Gaat naar de kamer.)* Heb je geroepen?

THEOFIEL : Ik wille dat je de kinders om de paster laat gaan.

PHILOMENE : Waarom moet...?

THEOFIEL : Stelt nui geen vragen, maar laat de kinders...

PHILOMENE : Hij zal vragen waarvoor wat je hem laten roepen hebt.

THEOFIEL : Alstublieft.

PHILOMENE : *(Knikt.)* Ik zal ze zenden. *(Gaat naar de deur, draait zich terug naar Theofiel.)* Hoe voelt ge ui nui?

THEOFIEL : *(Antwoordt niet.)*

PHILOMENE : Ik zal plaatse maken in de woonkamer dat je mee ui bedde in de warmte kunt staan. Tons zulde wel rap beteren.

THEOFIEL : *(Knikt.)*

PHILOMENE : Wilt ge nog wat thee of...?

THEOFIEL : Laat de kinders de paster halen.

PHILOMENE : Ik zal ze zenden. *(Ze verlaat de slaapkamer en komt terug in de woonkamer, ze moet zich duidelijk bedwingen om niet te huilen, het is duidelijk dat ze zich herpakt en ze gaat naar de deur van de gang, die ze opent en roept vrij zacht.)* Reinhildeke! Leontientje! Komt nekeer alhier. *(Ze laat de deur van de gang openstaan, gaat naar het kruisbeeld aan de muur, kijkt ernaar. Het is duidelijk dat ze bidt.)*

(Even later komen de twee kinderen de woonkamer binnen.)

LEONTINE : Wat schilt er?

PHILOMENE : *(Antwoordt niet.)*

REINHILDE : Voor wat heb je ons geroepen moeder?

PHILOMENE : *(Praat zonder ze aan te kijken.)* Ulder vader wilt dat je bij de paster gaat en hem vraagt voor mee te komen.

LEONTINE : Waarom moet...?

PHILOMENE : *(Heel sober.)* Stelt nui al die vragen niet, maar doe wat da'k ulder vrage.

(Leontine en Reinhilde kijken elkaar aan.)

REINHILDE : En als de paster vraagt waarom dat hij...?